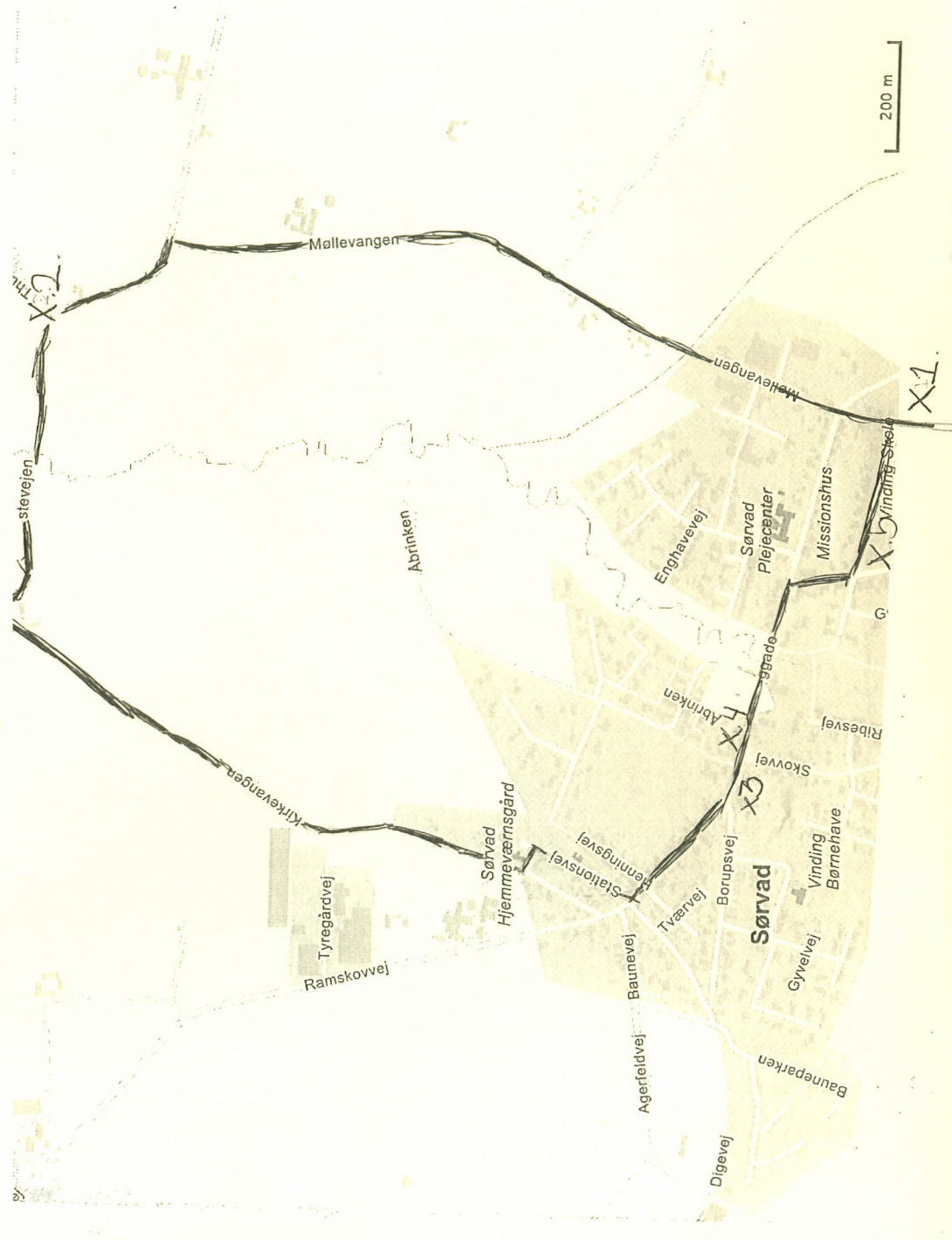

Kend din by Sørvad.

Fortællesti på 4,5 km

Udarbejdet af: Emma Ahle, Elias Lorentzen,
Mathias Christiansen og Emma Sloth.

Forord

I marts 2014 fik 6. årgang på Vinding Skole følgende opgave:

Lav en fortællesti i Sørvad

En *fortællesti* er en afmærket rute, hvor der til bestemte steder er knyttet fortællinger. Grupper af elever valgte fire til fem fortællinger fra Sørvad og omegn. Inspiration og viden fik eleverne fra Lokalhистories Arkiv, familiemedlemmer og andre borgere i Sørvad samt bøgerne *Sørvads historie* og *Ørnhøjbanen*¹

Resultatet af en uges intens arbejde er elleve hæfter med fortællestier af varierende længde. Nogle fortællinger går igen i flere hæfter, andre findes kun et sted.

Du har nu mulighed for at få både motion og viden om din by, når du bevæger dig ud på *fortællestierne*. Følg kortet, der er på bagsiden af folderen og læs fortællingerne på vejen.

God fornøjelse

6. årgang, Vinding Skole 2014

¹ Bøgerne er udgivet af Lokalhистorisk Arkiv for Vinding Sogn

Post 1

Hallen

Vognstrupvej 11

Nu står vi så over for hallen, og vi vil fortælle om hallen. Vita er bestyrer af hallen. Vita har arbejdet i hallen i næsten 30 år. I starten gjorde hun rent og arbejdede der 20-25 timer om ugen. Nu arbejder hun i gennemsnit 37 timer om ugen. Da Vita startede i hallen, fik hun 20 kr i timen.

Det bedste ved hallen, for Vita, er at det er et sted, som hun er kommet meget som barn. Det er et dejligt sted at komme for både børn og voksne. Kommunen og idrætsstyrelsen bevilger penge til hallen. Det er forretningsudvalget der styrer økonomien i centeret. Udvalget består af personer i byen, der er blevet valgt ind i bestyrelsen for en 1 - 3 årig periode.

I starten af centerets historie arbejde der 3 personer: Ruth og Bruno Poulsen, som var halbestyr, derudover var der Vita, som hjalp til. Ruth startede med at arbejde i hallen, da hun var 23 år gammel.

Vita synes godt om, at det er unge mennesker, der arbejder i f.eks. svømmebadet. De arbejder f.eks. i kiosken, eller som livreddere, det er godt, at det er unge mennesker, for de er gode at kommunikere med børn som kommer i hallen.

I hallen er der mange forskellige aktiviteter, man kan gå til, der er f.eks. badminton, håndbold, fitness osv. Man kan også besøge svømmebadet om sommeren. Det blev bygget i 1977. I 1981 blev hallen bygget efter en indsamling i byen.

I 2002 blev hallen og fritidscentret bygget sammen, så der blev en stor bygning. I samme omgang blev glassalen bygget, da skolens gymnastiksal blev nedlagt til gavn for nye klasselokaler.

Post 2

Landbrug og gårde. Hvor Thusholtvej og Præstevejen mødes

150 år siden

Hvis I kigger op af grusvejen, er der to gårde. På den anden side er der udsigt over marker. Disse to gårde er nye gårde. Vi vil fortælle om gårdene og landbrug for 150 år siden.

På gårdene boede der for det meste en mand og hans kone, deres børn, en karl og en ung pige som hjalp konen. Dengang var det meget normalt, at man i familien var 5-10 børn. Børnene var med til at arbejde og hjælpe på gårdene. Karlen hjalp landmanden i marken, blandet andet med at høste og så. De fleste gårde havde nogle tønder land.

På gårdene var der køer og grise. De fleste havde høns og nogle havde også ænder og gæs.

Landmændene havde et system, når de såede fx korn i tre år. Så stod markerne i stampe nogle år, derefter såede man korn igen.

På gårdene brugte man heste som maskiner, for dengang havde man ikke traktor. Hestene blev brugt til at trække ploven og harven. Mændene havde en pose med frø spændt på maven. Så gik de og såede med hånden. Der blev høstet med en le. Når kornet var høstet, kom kvinderne og bandt neg.

Dengang var der ikke økologiske gårde som vi kender i dag, men der var så heller ikke sprøjtemidler. De kornsorter der blev dyrket mest, var rug og hvede. I dag er der ikke mange, der dyrker rug mere.

Kvinderne arbejdede for det meste indenfor. De lavede mad til deres børn. Men de havde heldigvis den unge kvinde, der hjalp med at gøre rent og mange andre ting. Dengang tog det længere tid at lave mad. Konen og den unge pige skulle lave mad til 5-10 børn, landmanden, karlen og dem selv.

Nu skal vi videre til den næste post.

Post 3

Brugsen

Den gamle Brugs Langgade 38

Nu står I overfor pizzeriaet, som har være den gamle Brugs, som lå her fra 1935 til 2004. Mange af Sørvads landmænd ville have en købmand, så derfor indkaldte de til et møde. Der var 40 personer, der var interesseret, men kun 5 blev valgt ind i bestyrelsen i den nye Brugs. De hed: Jens Andersen, Hans Lykke, Niels Chr. Jensen, Peder Dreier og Niels Offersen. D.20. december 1935 blev Jens Andersen valgt som formand for bestyrelsen i Brugsen.

D.13. marts åbnede Brugsen, selve bygningen var 160 m² stor, butikken var kun 50 m², I resten af huset var der beboelse.

Det første år omsatte Brugsen for 53.000 kr. I 1962 var omsætningen steget til 502.000 kr. I 1965 overvejede Brugsen at flytte over på den anden side af vejen, men det blev aldrig til noget. I stedet udvidede de Brugsen. Det blev til en 160 m² stor butik. Ombygningen kostede 106.000 kr.

I alt har der gennem tiden været fire købmand i Sørvad, en på Langgade 34, Langgade 35, Langgade 38 og Langgade 50, de lå nærmest på en lang stribe gennem hovedvejen.

Brugsen havde åbent alle hverdage, og i weekenden havde de lukket. De havde åbent til kl. 17.30 hver dag.

Den nye Brugs Langgade 30

Efterhånden havde Sørvad kun en Brugs. Den lå på Langgade 38, hvor pizzeriaet ligger nu. I år 2004 flyttede Brugsen længere ned ad gaden, nemlig til Langgade 30, så Brugsen har 10 års jubilæum i år (2014). Den nuværende bestyrer Brugsen hedder Tom Pedersen. Brugsen har åbent alle dage fra. 7.30-20. Det er vigtigt for Sørvad at have en lokalbrugs hvor folk kan komme og gøre daglig indkøb. Det er med til at holde gang i byen.

Post 4

Telefoncentralen

Langgade 47

Nu står vi så ud for den gamle telefoncentral. Først lå der en isenkræmmer, som Johan Poulsen byggede, nogle år efter kom der en telefoncentral, som Johan Poulsen svigerdatter passede. Telefoncentralen kom i år 1918, den lå lige overfor Sørvadgård, som ligger over på den anden side af vejen.

Det var kun Johan Poulsen og hans svigerdatter, der passede telefoncentralen. Johan Poulsen var også den første, som kørte taxi i Sørvad. Det var stort, at der kørte en taxi i Sørvad.

Der var måske tre landmænd, der gik sammen om en telefon, det hed fx 10a 10b og 10c. Hvis den ene skulle ringe til en person, kunne de andre ikke ringe imens, de kunne dog lytte med til samtalen. Når man skulle ringe til nogen, skulle man først ringe op til centraldamen og fortælle hvilket nummer, man ville ringe til.

Det er muligt at ringe hele døgnet rundt telefonpasserne skiftedes til at holde vagt, men der var ikke særlig tit, nogen der ringede om aften/natten.

Efter telefoncentralen har der været flere forskellige ting i bygningen, der har været f.eks. en døgnkiosk (Super K), og Fairytale som startede op som en neglebutik. Sidenhen kunne man få massage og købe brugskunst. For øjeblikket er der kun lejligheder i bygningen.

Post 5

Vinding Skole

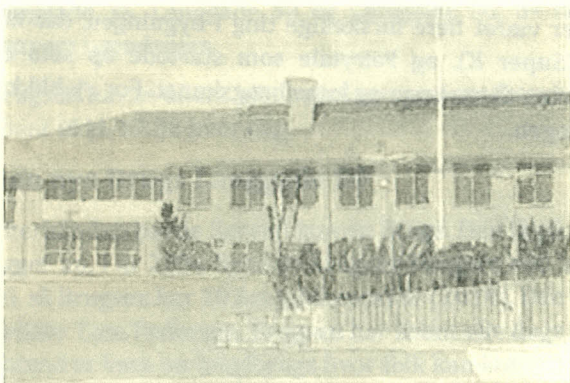
I står nu ved Vinding skole. Den bygning I kan se var der ikke i starten.

Tidligere var der fire landsbyskole skoler, de hed Vejvad skolen, Agerfeld skolen, Koldkjær skolen og Hovedskolen ved kirken. På et tidspunkt blev skolerne sat sammen til en skole, som nu er Vinding skole. Vinding Centralskole startede d. 11 august 1962. På det tidspunkt var der 176 elever og 7 lærere på skolen. Dengang var der kun 7 års undervisningspligt.

I 1976 begyndte elever fra Vind at komme til Vinding skole i overbygningen. Fra 1985 kom også elever fra Ørnghøj til skolens overbygning

I 1962-1991 var Poul Thomson inspektør på Vinding centralskole.

Den nuværende skoleinspektør hedder Erik Kristensen.

På det sted hvor der er morgensang, er der nu en trappe ned til 0. klasse, men før var der gymnastik sal, og ved morgen sang var der en glas væg. Gymnastiksalen er nu væk og lavet om til klasselokaler. Skolen benytter nu hallen og glassalen i idrætsundervisningen.

Skolegården er i de senere år blevet udvidet, så der nu er grønne græsarealer, hvor der spilles fodbold i pauserne. Der er også en basketbane og en multibane. På skolen er der i dag en Legepatrulje, som består af elever fra 6. klasse, der leger og laver aktiviteter for børn i indskolingen i frikvarterne. Der er også to skoleboder, en for de mindste elever og en for de ældste.